

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka (przewodniczący)
SSN Michał Laskowski (sprawozdawca)
SSN Zbigniew Puskarski

w sprawie **O.S.**

oskarżonego z art. 180a k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 5 k.p.k.),

w dniu 14 maja 2026 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego
na niekorzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Inowrocławiu

z dnia 27 stycznia 2025 r., sygn. akt II K 951/24

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Rejonowemu w Inowrocławiu do ponownego rozpoznania a
kosztami postępowania kasacyjnego w sprawie obciąża Skarb
Państwa.**

Michał Laskowski Andrzej Stępka Zbigniew Puskarski

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Inowrocławiu, wyrokiem z 27 stycznia 2025 r., uznał O.S. za winnego prowadzenia w dniu 16 marca 2024 r. na drodze publicznej samochodu osobowego, nie stosując się do decyzji Starosty [...] z 19 grudnia 2023 r. o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami, to jest występkę z art. 180a k.k., i warunkowo umorzył postępowanie karne przeciwko niemu na okres próby dwóch lat oraz orzekł świadczenie pieniężne. Orzeczenie stało się prawomocne i wykonalne z dniem 2 kwietnia 2025 r.

Kasację od wskazanego wyroku na niekorzyść oskarżonego wniósł, na podstawie art. 521 § 1 k.p.k., Prokurator Generalny, zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie art. 66 § 1 k.k. polegające na warunkowym umorzeniu postępowania w sprawie pomimo nie spełnienia warunków określonych w tym przepisie, albowiem po pierwsze okoliczności popełnienia zarzucanego O.S. czynu budziły wątpliwości, a po drugie oskarżony był karany za przestępstwo umyślne. W konsekwencji skarżący wniósł o wydanie rozstrzygnięcia o charakterze kasatoryjnym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja z racji swej oczywistej zasadności zasługiwała w całości na uwzględnienie na posiedzeniu bez udziału stron (art. 535 § 5 k.p.k.).

W pełni zasadna była teza skarżącego, że w sprawie O.S. nie było podstaw do zastosowania instytucji warunkowego umorzenia postępowania karnego. U podstaw tego uzasadnionego założenia padły dwa niekwestionowane ustalenia: wątpliwości co do okoliczności popełnienia czynu z art. 180a k.k. oraz uprzednia karalność sprawcy.

W pierwszej kolejności należało rozprawić się z kwestią, czy rzeczywiście można było w sposób autorytarny przyjąć, że w danej sprawie mamy w ogóle do czynienia z przestępstwem. Występek z art. 180a k.k. może popełnić wszak jedynie osoba, wobec której wskazana w tym przepisie decyzja zapadła i tylko w okresie, na jaki cofnięto uprawnienia do kierowania pojazdami. Zachowanie osoby, która prowadzi pojazd mechaniczny po zakończeniu okresu wskazanego w decyzji o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami mechanicznymi, ale bez ich odzyskania, nie stanowi zatem niestosowania się do decyzji o ich cofnięciu, lecz jest

prowadzeniem pojazdu mechanicznego bez posiadania uprawnień. Tym samym zachowanie to wyczerpuje znamiona wykroczenia z art. 94 § 1 k.w.

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy niewątpliwie treść decyzji Starosty [...] z 19 grudnia 2023 r. wносиła, że cofnięcie O.S. uprawnień do prowadzenia pojazdów nastąpiło bezterminowo a ich odzyskanie uzależnione było od spełnienia warunku w postaci uzyskania pozytywnego wyniku egzaminu państwowego, którego zaliczenie było przesłanką do wydania przez starostę nowej decyzji o przywróceniu uprawnień, co zresztą ostatecznie nastąpiło 27 marca 2024 r. W realiach niniejszej sprawy bezterminowość cofnięcia uprawnień do prowadzenia pojazdów została przerwana zdaniem, w dniu 13 marca 2024 r., egzaminem. W tej sytuacji jedynym obiektywnym faktem w chwili popełnienia czynu przez O.S. było prowadzenie przezeń pojazdu w warunkach faktycznego nieposiadania do tego uprawnienia, co należało rozumieć jako brak wymaganego uprawnienia do prowadzenia danego rodzaju pojazdu i co oznaczało, że kierujący sprawca dopuścił się co najwyżej wykroczenia z art. 94 k.w. Fakt, że nie można było z góry przyjąć założenia, że w dniu 16 marca 2024 r. w obiegu prawnym obowiązywała decyzja starosty o cofnięciu oskarżonemu uprawnień do prowadzenia auta osobowego wykluczała przyjęcie, że okoliczności popełnienia występkę z art. 180a k.k. nie budziły wątpliwości, co z kolei blokowało możliwość zastosowania art. 66 § 1 k.k.

Drugą kwestią obiektywnie wyłączającą zastosowanie art. 66 § 1 k.k. było ustalenie, że w chwili wydania zaskarżonego wyroku O.S. był karany wyrokiem Sądu Rejonowego w Inowrocławiu z 26 września 2024 r. (II K 873/24) uprawomocnionym 25 października 2024 r. Przesłanką zastosowania warunkowego umorzenia postępowania karnego jest również uprzednia niekaralność sprawcy za przestępstwo umyślne dotycząca prawomocnych skazań, które miały miejsce do dnia orzekania w przedmiocie warunkowego umorzenia postępowania (zob. wyrok SN z 18 marca 2009 r., V KK 18/09).

Michał Laskowski Andrzej Stępka Zbigniew Puskarski

[WB]

[a.ł]

